

R o z s u d o k
V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobcu **M. J.**, bývajúceho v T., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. M. L., advokátkou, so sídlom v T., proti žalovanej **Ing. M. A.**, bývajúcej v T., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. J. F., advokátkou so sídlom v B., **o zaplatenie 44 629 22 Eur (1 344 500,-- Sk)**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 341/2000, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. septembra 2007 sp. zn. 10 Co 388/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **z a m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v sume 616,60 Eur do rúk advokátky JUDr. J. F. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 12. septembra 2006 č.k. 16 C 341/2000-211 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 344 500,-- Sk s 15% úrokom z omeškania zo sumy 371 500,-- Sk od 2.4.1997 do zaplatenia, zo sumy 500 000,-- Sk od 31.5.1997 do zaplatenia, zo sumy 473 000,-- Sk od 23.11.1997 do zaplatenia a trovy konania 21 400,-- Sk, všetko do troch dní. Žalovanú zaviazal zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok v sume 53 780,-- Sk do troch dní. V odôvodnení rozsudku uviedol, že písomné prehlásenie žalovanej z 12. marca 1997 má náležitosti zmluvy o pôžičke, keď obsahuje jednak predmet pôžičky (peňažnú sumu), lehotu splatnosti, aj dohodnuté úroky. Právny vzťah

vzniknutý medzi žalobcom a žalovanou posúdil preto podľa § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca preukázal predovšetkým listinným dokladom z 12. marca 1997, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o pôžičke, že účastníci uzavreli právny úkon platne (nezistil žiadny dôvod neplatnosti zmluvy) a že žalovaná si nesplnila svoju povinnosť v dohodnutej lehote pôžičku vrátiť. Naopak, žalovaná svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázala. Jej námietku premlčania považoval za nedôvodne vznesenú, lebo v danom prípade premlčacia lehota začala plynúť odo dňa splatnosti poslednej splátky. Žalobe preto v celom rozsahu vyhovel. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a o súdnom poplatku rozhodol v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 25. septembra 2007 sp. zn. 10 Co 388/2006 na odvolanie žalovanej pripustil späťvzatie žaloby v časti úrokov z omeškania, v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie v tejto časti zastavil. Vo zvyšku v časti vo veci samej napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol, zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o poplatkovej povinnosti žalovanej a rozhodol o trovách celého konania. Prvý výrok odôvodnil tým, že vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby a súhlas žalovanej s takýmto procesným úkonom, v súlade s ustanovením § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby v tejto časti, napadnutý rozsudok v tejto časti zrušil a konanie zastavil. K meritu veci uviedol, že zmluva o pôžičke je reálnym kontraktom a teda, že na jej vznik sa vyžaduje nielen samotné uzavretie zmluvy, ale aj skutočné odovzdanie predmetu pôžičky dlžníkovi (napr. vo forme peňazí). Vychádzal z názoru, že povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť v tomto smere zaťažujú veriteľa a že ak veriteľ ako účastník konania neunesie dôkazné bremeno, má to za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že žalobcovi sa nepodarilo nepreukázať, že by v čase uzavretia zmluvy vlastnil sumu cca 3 000 000,-- Sk a že by peniaze žalovanej reálne poskytol v priestoroch sídla firmy S. - F., spol. s r.o. Po zopakovaní dokazovania výsluchom účastníkov, svedkov a listinných dôkazov považoval za nedôveryhodné tvrdenie žalobcu, že v prípade peňažných prostriedkov malo ísť o úspory odkladané ním a jeho manželkou po dobu 25 rokov a že ich mali mať uložené doma v 5 000 korunových bankovkách (nikto z rodiny sa nevedel vyjadriť k otázke ich výmeny za zákonné obeživo v čase od 1.12.1993 do 31.3.1994, nikto z rodiny nevedel o úmysle žalobcu poskytnúť žalovanej pôžičku, viacerí z najbližších príbuzných sa vyjadrili, že v rodine žalobcu vysoké sumy peňazí nebývali). Rovnako sporným zostalo i miesto odovzdania pôžičky, lebo žalovaná preukázateľne priestory v budove

bývalého Z., kde malo dôjsť k údajnému odovzdaniu peňazí, od januára 1997 neužívala a nemala k nim žiaden prístup. Navyše, z výsledkov vykonaného dokazovania vyšlo najavo, že medzi žalobcom, žalovanou a Ing. Z. prebiehali rokovania o predaji obchodného podielu žalobcu v spoločnosti T. s.r.o. Istá suma mala byť žalobcovi vyplatená ako doplatok ceny za prevod obchodného podielu, a to po splnení dohodnutých podmienok. Žalovaná však k tomuto napokon nepristúpila, lebo k prevodu obchodného podielu žalobcu nedošlo. Súd prvého stupňa dospel teda k nesprávnemu záveru, podľa ktorého žalobca vznik zmluvy o pôžičke, včítane odovzdania peňazí žalovanej, náležitým spôsobom (dokladom z 12. marca 1997) preukázal. Rozsudok okresného súdu preto v časti uloženia povinnosti zaplatiť sumu 1 344 500,- Sk s príslušenstvom v súlade s ustanovením § 220 O.s.p. zmenil a žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu do výroku, ktorým odvolací súd vo zvyšku vo veci samej rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol a do výroku o trovách konania, podal včas dovolanie žalobca. Navrhol, rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď vyvodil, že medzi účastníkmi nemohlo ísť o pôžičku podľa § 657 Občianskeho zákonníka, pretože žalobca nepreukázal, že v kritickom čase disponoval predmetnou sumou a že pôžičku žalovanej reálne poskytol. Poukázal na to, že pri fyzickom odovzdaní peňazí, okrem účastníkov konania, nebol nikto prítomný. Bolo preto potrebné vychádzať predovšetkým z listinného dôkazu z 12. marca 1997, ktorý vypracovala žalovaná osobne a ku ktorému nebola žiadnym spôsobom nútená. Namietal, že odvolací súd pri svojom rozhodnutí nevzal do úvahy, že žalovaná požičala žalobcovi sumu 256 000,- Sk na byt pre jej syna a že tieto peniaze nikdy nežiadala vrátiť a že žalovaná nespochybnila tvrdenie žalobcu, podľa ktorého k podpísaniu písomného dokladu o pôžičke došlo 12. marca 1997 v priestoroch sídla firmy S. - F., spol. s r.o., t.j. v mieste, kde malo dôjsť aj k odovzdaniu peňazí. Odvolací súd preto na základe nesprávnych skutkových zistení nesprávne právne posúdil právny vzťah medzi účastníkmi, ktorý bol nepochybne založený písomným dokladom z 12.marca 1997.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že argumenty uvedené žalobcom v dovolaní sú len opakovaním jeho doterajšieho postoja, s ktorými sa súdy už zaoberali. Dovolanie žalobcu neobsahuje ani jediné slovo o existencii a pôvode ním údajne poskytnutej

sumy 1 473 000,-- Sk. Navrhla preto jeho dovolanie zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania, ktoré riadne vyčíslila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Žalobca vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní žiadna z týchto väd ani nevyšla najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Ani procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Odvolací súd pri zisťovaní skutkového stavu veci, pokiaľ vychádzal z iných skutkových záverov než súd prvého stupňa, postupoval v súlade s ustanovením § 213 ods. 3 O.s.p., keď dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakoval sám. Napokon, dovolateľ nesprávne v postupe v tomto smere odvolaciemu súdu nevyčítal. Odvolací súd vzal správne do úvahy všetky rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané

alebo vyšli za konania najavo. Žalobcom namietaná údajná existencia pôžičky žalovanej voči jeho osobe (ak by aj bola pravdivá), podľa dovolacieho súdu nie je pre skutkové zistenie určujúcou (podstatnou) skutočnosťou. Ani spochybňovanie záveru odvolacieho súdu, že k odovzdaniu peňazí nemohlo dôjsť v sídle firmy S. - F. poukazom na to, že žalovaná v svojich prednesoch nespochybňovala vyhotovenie dokladu o pôžičke z 12. marca 1997 v tých istých priestoroch, nedokazuje to, že žalobca na tomto mieste žalovanej v skutočnosti peniaze odovzdal. Uvedenými námietkami sa žalobcovi nepodarilo spochybniť logiku úsudku odvolacieho súdu o tom, čo bolo dokazovaním zistené a ani to, že by prípadne na základe čiastkových úsudkov urobil nesprávne (logicky chybné) skutkové závery.

Dovolací súd napokon pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý žalobca v dovolaní výslovne uplatňuje (napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), vrátane jeho obsahového vymedzenia.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd nepochybil ani pri právnom posúdení veci, ak na žalobcom tvrdený skutkový stav použil ustanovenie § 657 Občianskeho zákonníka. Predmetné ustanovenie vyložil spôsobom uvedeným v odôvodnení jeho rozhodnutia, pričom jeho interpretácia a aplikácia na zistený skutkový stav nevykazuje znaky arbitrárnosti a svojvôle, práve naopak, je dôkladná, náležitá a v súlade s právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov.

Dovolací súd so závermi odvolacieho súdu obsiahnutými v napadnutom rozhodnutí súhlasí. Na doplnenie iba uvádza, že odvolací súd vychádzal zo správnej interpretácie zmluvy o pôžičke upravenej v ustanovení § 657 OZ, podľa ktorej táto zmluva má reálnu povahu (radí sa k tzv. reálnym kontraktom), čo znamená, že vznik pôžičky predpokladá, okrem samotného uzavretia zmluvy, aj ďalší úkon, a to prenechanie predmetu pôžičky dlžníkovi. Odvolací súd,

z hľadiska povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti vychádzal správne z názoru, že veriteľ (žalobca) je povinný preukázať spôsobom nevzbudzujúcim žiadnu pochybnosť nielen samotné uzavretie zmluvy o pôžičke, ale aj reálne odovzdanie predmetu pôžičky (peňazi) dlžníkovi (žalovanej) a že dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka (v tomto prípade žalobcu) nepriaznivé rozhodnutie. Za správny, výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedajúci, treba považovať aj právny záver odvolacieho súdu o tom, že žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno, keď síce preukázal samotné uzavretie zmluvy o pôžičke, ale nepodarilo sa mu preukázať, že reálne žalovanej peniaze aj prenechal. Odvolací súd správnosť uvedeného záveru v rozsudku náležitým spôsobom odôvodnil. Dovolací súd sa s dôvodmi tam uvedenými stotožňuje, považuje ich za výstižné a presvedčivé a preto v celom rozsahu na ne odkazuje.

Obsah dovolania žalobcu nebol teda spôsobilý spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených. Žalobca preto napadol dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie pred odvolacím súdom netrpí ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalovaná mala v dovolacom konaní úspech, preto jej patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní vznikli žalovanej trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátkou. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 512,85 Eur, pričom patrí za jeden úkon, a to písomné vyjadrenie k dovolaniu z 9.10.2008 (§ 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.), plus 19% DPH (97,44 Eur) a režijný paušál v sume 6,31 Eur. Celkove vznikli žalovanej trovy v sume 616,60 Eur, ktoré je žalobca povinný zaplatiť na účet advokátky žalovanej (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová